

Santa Coloma sense barreres

**Cap a l'Accessibilitat
Universal
a Santa Coloma
de Gramenet**

L'Accessibilitat ens Uneix
www.gramenet.cat/accessible

ACTA RESUM DE LA SEGONA SESSIÓ PARTICIPATIVA, DEL 27 DE NOVEMBRE DE 2018, PER L'ELABORACIÓ DE LES BASES DEL PLA D'ACCESSIBILITAT UNIVERSAL DE SANTA COLOMA DE GRAMENET

Versió de: 28/11/18

**Ajuntament
de Santa Coloma
de Gramenet**

INDEX

1	INTRODUCCIÓ: CONTEXT, METODOLOGIA PARTICIPATIVA I PERSONES ASSISTENTS A LA SESSIÓ DEL 27N	3
2	APORTACIONS DE LA SESSIÓ DEL 27 DE NOVEMBRE	8
2.1.	ACCIONS PROPOSADES PER TEMA CLAU PER TAL DE MILLORAR L'ACCESSIBILITAT A SANTA COLOMA DE GRAMENET	8
2.1.	RESUM DE LES ACCIONS I PROPOSTA DE PRIORITZACIÓ.....	13
3	FOTOGRAFIES DELS PANELLS DE TREBALL.....	15

1 INTRODUCCIÓ: CONTEXT, METODOLOGIA PARTICIPATIVA I PERSONES ASSISTENTS A LA SESSIÓ DEL 27N

El present document és l'acta resum de la segona sessió participativa, del 27 de novembre, realitzada al Centre Cívic Riu, i ha estat elaborat pel l'equip de facilitació a partir de les fotografies dels panells amb les aportacions de les persones participants.

1.1. CONTEXT

En aquest any 2018, l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet ha decidit elaborar les Bases del Pla d'Accessibilitat Participatiu en aplicació de la Llei 13/2014 referent als Plans d'Accessibilitat.

MARC DE REFLEXIÓ DE PARTIDA PER L'ELABORACIÓ DE LES BASES DEL PLA D'ACCESSIBILITAT, CONTEXT LEGAL I ENFOCAMENT DEL PROJECTE

El dret a l'accessibilitat

Al 2017, amb el suport de la Federació Francesc Layret COCEMFE Barcelona, es va impulsar la *"Declaració de Barcelona: L'accessibilitat universal, una contribució al bé comú"*, un manifest per conscienciar la societat i impulsar la plena accessibilitat de productes, béns, entorns i serveis com a requisit imprescindible perquè les persones amb discapacitat puguin exercir els seus drets en igualtat de condicions que la resta de la ciutadania.

Marc legal

La Llei General dels Drets de les Persones amb Discapacitat i la seva Inclusió Social de l'Estat va fixar el 4 de desembre de 2017 com a data límit de la moratòria per aconseguir que tots els productes, béns, entorns, i serveis siguin accessibles, d'acord amb els criteris de no discriminació i accessibilitat universal.

La Llei catalana 13/2014, de 30 d'octubre d'Accessibilitat, que té per objecte establir les condicions necessàries perquè els espais d'ús públic, els edificis, els mitjans de transport, els productes, els serveis i els processos de comunicació garanteixin l'autonomia, la igualtat d'oportunitats i la no discriminació de les persones amb discapacitat o amb altres dificultats d'interacció amb l'entorn.

Compromís de les institucions

L'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) va ser la primera institució que es va adherir a la Declaració de Barcelona en aprovar una resolució en la qual va assumir el repte de l'accessibilitat universal i va fer seu l'esperit de la Declaració de Barcelona.

Se va crear un Grup Motor d'Impuls de Polítiques d'Accessibilitat als Municipis Metropolitans format per vuit municipis amb vocació de ser un fòrum permanent per a l'impuls de l'estratègia de l'AMB en matèria d'accessibilitat universal.

Santa Coloma de Gramenet, primera ciutat adherida a la Declaració de Barcelona sobre Accessibilitat Universal

Santa Coloma de Gramenet té un paper destacat, ja que el 20 de març de 2017 va ser el primer municipi que es va sumar a la Declaració de Barcelona en aprovar al Ple Municipal una declaració institucional de suport al manifest.

En coherència amb el seu compromís i la seva trajectòria, **l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet ha decidit elaborar unes Bases del Pla d'Accessibilitat Participatiu** en aplicació de la Llei 13/2014 referent als Plans d'Accessibilitat.

Context legal: Llei 13/2014 de Plans d'Accessibilitat

La Llei 13/2014 de Plans d'Accessibilitat contempla les següents dimensions de l'accessibilitat a tenir en compte:

- Accessibilitat al Territori
- Accessibilitat a l'Edificació
- Accessibilitat als Mitjans de Transport
- Accessibilitat als Productes i serveis públics
- Accessibilitat a la Comunicació
- Promoció i formació en l'àmbit de l'accessibilitat

Altres àmbits d'interès que poden ser completats segons cada municipi:

- Noves Tecnologies: accessibilitat a la informació
- Participació Ciutadana
- Cultura, esport, oci
- Turisme
- Igualtat d'oportunitats per a dones amb discapacitat

Enfocament del projecte: participatiu, multidisciplinari, expert i adaptatiu

- Tenir cura de l'ecosistema social. Aconseguir el màxim consens possible amb la participació de la ciutadania i amb l'aportació dels diferents actors/es i tècnics/es municipals dels diferents àmbits implicats, per facilitar la seva implantació posterior i ajudar a dinamitzar l'ecosistema de sostenibilitat social de Santa Coloma de Gramenet.
- Disposar de les Bases del Pla d'Accessibilitat dins de l'any 2018, que assenyalen els temes clau a anar millorant de forma escalable en funció dels recursos disponibles en els propers anys, i faciliti la consecució posterior d'un "Pacte Ciutadà per l'Accessibilitat de Santa Coloma de Gramenet".
- Poder definir algunes accions factibles a curt termini, que permetin avançar en les millores desitjades de l'accessibilitat del municipi en les diferents dimensions del tema.

Fases i calendari del projecte

Les fases del projecte donen peu per realitzar una participació àmplia:

- una fase de planificació, entrevistes internes a l'Ajuntament i extracció d'una síntesi, prèvia a les sessions de participació ciutadana (juny a setembre).

- **una fase de comunicació i de sessions participatives obertes a la ciutadania**, per la recollida i debat d'idees i propostes i de prioritització.(octubre-novembre).
- una fase de redacció del document de Bases del Pla d'Accessibilitat, integrant les diferents aportacions (desembre).

Resultat esperat del projecte

Aquest projecte és previ a l'elaboració del Pla d'Accessibilitat tècnic pròpiament dit. Concretament, en aquest projecte s'obtindran les diferents solucions i accions prioritzades a través del procés participatiu i del contrast amb els serveis municipals implicats, sense arribar al nivell d'un document tècnic i pressupostat. El document final serà un punt de partida per a la realització posterior per part de l'ajuntament del Pla d'Accessibilitat tècnic basat en la planificació i quantificació pressupostària en els diferents àmbits i serveis municipals, del conjunt de mesures i accions proposades que finalment s'hauran de revertir en els PAMs corresponents.

1.2.METODOLOGIA PARTICIPATIVA

Per elaborar unes Bases del Pla d'Accessibilitat de la ciutat sota els criteris de l'Accessibilitat Universal, una part del projecte consisteix en la realització de **2 sessions participatives amb la ciutadania i responsables municipals**, per tal de recollir i debatre les seves aportacions respecte a:

A-Punts forts i temes clau a abordar per una Santa Coloma més accessible

B-Propostes d'accions per millorar l'accessibilitat, a Santa Coloma i **priorització** en "Accions factibles a curt-mig termini" i "Accions a llarg termini"

La primera sessió participativa va tenir lloc el 16 d'octubre passat i es va dedicar al punt A anterior: **Detecció dels punts forts i temes clau a canviar**

La segona sessió va tenir lloc el 27 de novembre de 10h a 14h, i se va dedicar al punt B anterior: **Propostes d'accions i prioritització, partint dels temes detectats en la sessió del 16 d'octubre.**

Enfoc de les sessions participatives

Sessió participativa 1ª (16 octubre) - Autoavaluació: punts forts i temes clau per una Santa Coloma més accessible.

És una sessió en la qual les persones participants, (majoritàriament de la ciutat i algunes de l'Ajuntament) van aportar la seva visió:

- dels aspectes que van bé a Santa Coloma en les diferents vessants de l'accessibilitat universal, i que cal cuidar.
- dels temes que els hi sembla clau canviar de cara al futur.

Sessió participativa 2ª (27 novembre) - Recollida de propostes d'accions per millorar l'accessibilitat i Priorització d'“Accions factibles a curt termini”

És una sessió en la qual les persones participants van aportar:

- les seves propostes respecte els temes clau detectats en la primera sessió
- una proposta de priorització, per tal de detectar les propostes més factibles en 1 a 2 anys vista.

El rol dels/les tècnics/ques va consistir en aportar informació i clarificar aspectes dubtosos.

S'ha elaborat aquest document resum de les aportacions i debats de la sessió, que es farà arribar per mail a l'Ajuntament i que l'Ajuntament enviarà als assistents.

Metodologia general de facilitació de les sessions participatives

La metodologia de facilitació permet:

- 1- Portar tots els participants en les sessions a expressar-se simultàniament i de forma concisa sobre un tema concret.
- 2- Visualitzar en panells totes les idees i diferències d'opinió que existeixen entre els participants de la reunió.
- 3- Fer avançar progressivament el grup sobre el tema abordat en la sessió.
- 4- ... Tot i afavorint un ambient respectuós i agradable

El nivell de detall a assolir depèn del temps disponible i del nombre de participants. De forma més operativa, la sessió participativa es desenvolupa així:

- La discussió es reflecteix per escrit. amb targetes i retoladors que es col·loquen en un panell.
- En fer ús de la paraula, no s'haurà de monopolitzar aquesta. Si és necessari, es limita aquest ús de la paraula.
- Les diferències d'opinió entre les persones es marquen per mitjà d'un raig amb retolador sobre la targeta origen de la discrepància. Les diferències d'opinió van argumentades sobre ovals i poden permetre aprofundir els temes i ser més creatius.
- Totes les persones s'encarreguen de repartir, recollir, endreçar, etc.
- L'acta d'una reunió d'aquest tipus és una fotografia dels panells i una transcripció fidel de tots els panells que han estat treballats.

1.3. PERSONES ASSISTENTS A LA SEGONA SESSIÓ PARTICIPATIVA DEL 27 DE NOVEMBRE DE 2018 AL CENTRE CÍVIC RIU

Persones participants	Entitat
Anaïs Garcia	ONCE
Blanca Cegarra	ODF
Carme Moraira	Ajuntament
Carme Ortega	CEMFIS
Carmen Arana	Regidora
Encarna Zurita	Ajuntament
Filo Ortiz	Ajuntament
Gloria Tormo	Ajuntament
Isuka Palau García	Ajuntament
Javier Rojano	CEMFIS
José Rojano	CEMFIS
Jordi Serratosa	COCEMFE
Juan Francisco Martínez	CEMFIS
Juana Vilchez	
Manoli Castillo	TEMYQUE
Núria Luque	Fundació Tallers
Paloma Álvarez	TEA
Pilar Basterrechea	
Teresa Amores	
Equip de facilitació	
Alfons Stinus	
Toni Blanco	

2 APORTACIONS DE LA SESSIÓ DEL 27 DE NOVEMBRE

2.1. ACCIONS PROPOSADES PER TEMA CLAU PER TAL DE MILLORAR L'ACCESSIBILITAT A SANTA COLOMA DE GRAMENET

Sensibilització a la cultura de l'accessibilitat universal

- La sensibilització a l'accessibilitat universal és cosa de tots, ja que tots/es podem tenir necessitat d'accessibilitat i d'adaptació en algun moment del nostre cicle vital: cal campanyes que facilitin un “canvi de xip” en general, dirigides a tota la població
 - La campanya de sensibilització s'ha de dirigir també als tècnics municipals i la policia local, i els diferents gremis com: administradors de finques, propietaris de comerços i bars, etc.
 - Sensibilitzar els nens i nenes a partir de l'escola infantil
 - La sensibilització ha d'abordar diferents temes, com: l'espai ocupat per terrasses i altres objectes, la necessitat d'habitatges accessibles, el respecte de les ordenances d'aparcament, etc.
- La campanya de comunicació podria estar reforçada amb Agents cívics (com en el cas de la neteja) que sensibilitzin sobre l'accessibilitat. Es podria arribar a un acord amb neteja.
- En el cas de l'habitatge caldria fer reunions prèvies o preventives de sensibilització amb els veïns/es i administradors/es de finques per preparar el terreny abans de que se produeixin tensions i conflictes quan cal adaptar l'edifici (rampa, ascensor, ...)
 - Se podria fer proactivament, a partir del cens de persones amb discapacitat
 - Fer una guia per les comunitats de veïns sobre l'accessibilitat, advertint de l'imperatiu legal (des de desembre de 2017) i informant sobre la possibilitat de subvencions per l'adaptació dels habitatges

Formació en accessibilitat universal

- Fer programes de formació per a tothom (interna a l'Ajuntament, i externa):
 - Sobre com fer la ciutat accessible no sols físicament, sinó també cognitivament, auditivament, a nivell de visió, ... amb la participació directa de les persones que se'n poden beneficiar (no redundar tant en els aspectes físics i viaris)
 - Explicant la diferència entre espai accessible i espai adaptat

Informació i tràmits

- Informació de l'Ajuntament: que estigui disponible en Lectura lectura fàcil
- Elaboració d'una Guia d'Accessibilitat unificada, amb tots els departaments municipals, que expliqui tot el que se fa a l'Ajuntament en matèria d'accessibilitat ... i aprofitar per detectar les mancances pendents d'abordar
- Elaborar una Guia de Comunitats de veïns/es accessibles
- Apartat de la web que expliqui tots els recursos d'accessibilitat del municipi a disposició de la ciutadania (amb actualització progressiva)
- Ampliar l'ús del telèfon del Civisme a tems d'accessibilitat (ara està molt centrat en temes de neteja)
- Finestreta digital única per poder fer tràmits amb criteris d'accessibilitat universal

Licitacions

- Afegir criteris excloents d'accessibilitat en les licitacions públiques
 - com se fa amb les clàusules socials
 - i amb clàusules d'accessibilitat digital que siguin obligatòries

Seguiment de projectes i compliment d'ordenances

- El seguiment dels projectes o millores d'accessibilitat va aparellat amb el compliment de les ordenances. Per exemple cal una inspecció prèvia abans d'obrir un local comercial
- Cal clarificar quina ordenança s'aplica (Estatal? Municipal?)
- Les sancions han d'estar acompanyades de missatges i imatges pedagògiques
- Creació d'una Comissió de seguiment dels projectes d'accessibilitat, amb entitats, ciutadania i tècnics
- Capítol específic per accessibilitat en el pressupost municipal, per poder tirar endavant les propostes

Oci, cultura, festes

- En els teatres i locals d'espectacles, treure una fila central de seients per reservar-les per persones amb cadires de roda, per que tinguin una bona visibilitat
- Franja horària específica adaptada per persones amb trastorn de l'espectre autista (també a comerços)
- Tots els actes organitzats per l'ajuntament ho han de ser amb perspectiva d'accessibilitat universal+, i amb els símbols que ho indiquin

Comerç, hotelaria

- Inspecció prèvia necessària per donar el permís d'obertura de locals comercials

Espai públic

- Cal quantificar el problema dels pals de llum als carrers estrets, per tractar de fer pressió sobre les companyies elèctriques
- En els carrers amb plataformes úniques les persones invidents perden la referència que tenien amb la vorera
 - Cal millorar les plataformes úniques per tal de que no perjudiquin a persones amb discapacitat visual i auditiva

- Estudiar fórmules per resoldre els problemes provocats per les plataformes úniques, ja que per ara no s'han trobat solucions satisfactòries
- Solucionar el problema dels forats en els escocells dels arbres en carrers estrets (cobrir mig escocell per exemple, en la part peatonal, per que l'arbre pugui respirar)
- Solucionar el problema de les terrasses de bars que ocupen més espai del permès o que deixen la vorera sense espai suficient per passar amb cadira de rodes.
 - Caldria sensibilitzar els propietaris de bars i terrasses
- Dissenyar esglaons amb contrast cromàtic

Mobilitat

- Actualització dels permisos d'aparcament i millora del seu control (contra el frau): actualment se controla en el moment de la renovació. Per exemple a Can Ruti et demanen un justificat de presència del titular per evitar una sanció
- Advertir en la pròpia tarja d'aparcament de les sancions per mal ús.
- Més control dels aparcaments reservats en centres comercials
- Màquines de venda de bitllets de transport que siguin accessibles. I també informar millor: les màquines de TMB disposen de la replicació de bitllets i no es coneix... Caldria una campanya per donar a conèixer les possibilitats ja existents
- Cal informació auditiva en autobusos i parades, per les persones invidents

Habitatge

- Cal fer aplicar la normativa en tota obra nova:
 - Hi ha molts llocs suposadament adaptats però que no compleixen correctament la normativa: per exemple, l'alçada dels lavabos
 - Se podria regular amb una normativa municipal ja que les lleis no ho contemplen tot i la realitat les desborda

- I tractar d'arribar a consensos amb participació cas a cas: per exemple en el cas de parcs amb accessibilitat universal
- Els pisos promoguts per l'ajuntament ja van més enllà del que exigeix la Llei, que contempla aspectes motrius, auditius i visuals. A nivell sensorial no està tan especificat.
- Cal pensar en incentius, en èpoques d'*impasse*

Edificis i serveis públics

- Acords i convenis de l'ajuntament amb serveis públics no municipals que no són accessibles (Policia Nacional, Correus, ...)... i accions coordinades de protesta de les entitats per tal de visibilitzar el problema i fer pressió
- Fer una planificació a mig-llarg termini dels usos dels diferents edificis municipals ja que alguns d'ells no son adaptables
- Instal·lar portes automàtiques en el accessos (per exemple en les biblioteques)

2.1. RESUM DE LES ACCIONS I PROPOSTA DE PRIORITZACIÓ

Pregunta de priorització a les persones participants:

Quines accions proposades semblen les més factibles en 1 o 2 anys?

(X) es el nº de persones que han considerat factible en 1 o 2 anys l'acció proposada

- 1- SENSIBILITZACIÓ: Campanya “L’accessibilitat és cosa de tots/es” (10)
Tallers de formació sobre Accessibilitat (4) agents cívics de reforç de la sensibilització (3) i mini-campanyes específiques a diferents sectors professionals (2) i Sensibilització a les escoles des d’Infantil (2)
- 2- SEGUIMENT: Creació d’una Comissió de seguiment dels projectes d’accessibilitat, amb entitats, ciutadania i tècnics (7)
- 3- PRESSUPOST: Capítol específic per accessibilitat en el pressupost municipal (6)
- 4- GUIA: Guia municipal d’accessibilitat unificada per tots els serveis (4) i Guia per Comunitats de veïns/es i administradors/es de finques (1)
- 5- SANCIONS PERÒ AMB PEDAGOGIA: Sancions amb text i imatge de sensibilització a l’accessibilitat (4)
- 6- TELÈFON DEL CIVISME: Ampliar l’ús del telèfon del civisme (3)
- 7- INFORMACIÓ MUNICIPAL ACCESSIBLE: Informació de l’ajuntament en Lectura fàcil (3)
- 8- AUTOBUSOS MÉS ACCESSIBLES: Autobusos i parades més accessibles (informació en àudio,...), sensibilitzant a TMB (3)
- 9- ESGLAONS: Esglaons amb contrast cromàtic (2)
- 10- LICITACIONS: Licitacions amb criteris excloents d’accessibilitat (2)

- 11- CARRERS DE PLATAFORMA ÚNICA PER PERSONES INVIDENTS: Estudiar formules alternatives en les plataformes úniques per facilitar la vida a les persones invidents (2)
- 12- INSPECCIONS PRÈVIES: Inspeccions prèvies a l'apertura de locals comercials (no a les moratòries) (2)
- 13- ESPECTACLES ACCESSIBLES: Files als teatres amb bona visibilitat per les persones amb cadires de rodes (1) i Festes i espectacles i cultura amb franja horària adaptant els estímuls visuals a tots els públics (1)
- 14- ACTES MUNICIPALS ACCESSIBLES: Tots els actes de l'ajuntament accessibles i amb informació sobre la seva accessibilitat (1)
- 15- TARGES D'APARCAMENT: Advertir en les targes d'aparcament de las sancions per mal ús (1)
- 16- USOS EDIFICIS MUNICIPALS: Estudi de Planificació dels usos dels diferents edificis municipals segons el seu grau d'adaptabilitat (1)

Altres accions, sense vots quant a la seva factibilitat en 1 o 2 anys:

- Donar a conèixer l'accessibilitat en la compra de bitllets TMB
- Finestreta única municipal digitalment accessible
- Incentius per anar més enllà de la llei en accessibilitat
- Informació municipal sobre accessibilitat: molt clara en la pàgina web
- Portes automàtiques en edificis municipals

3 FOTOGRAFIES DELS PANELLS DE TREBALL

